

Turist Rehberi Adaylarının 6326 Sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunda Yapılan Değişiklik Hakkındaki Değerlendirmeleri (Evaluations of Tour Guide Candidates on the Amendment to the Tour Guide Profession Law No. 6326)

Busenur CAN^a , * Halil KORKMAZ^b

^a Çanakkale Onsekiz Mart University, Graduate School of Education, Department of Travel Management and Tourism Guidance, Çanakkale/Türkiye

^b Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Tourism, Department of Travel Management and Tourism Guidance, Çanakkale/Türkiye

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi: 04.10.2024

Kabul Tarihi: 23.05.2025

Anahtar Kelimeler

Turist rehberi
6326 Sayılı Kanun
Turizm
Turist Rehberliği Meslek
Kanunu
Yasa tasarısı

Öz

Turist rehberliği, eğitimi ve icra etmesi zor olan kanunla korunan bir meslek olarak kabul edilmektedir. 2024 yılı itibarıyla turist rehberliği mesleğinin bağlı olduğu 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanununda bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı, 2024 yılı 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile ilgili yapılan değişiklikler hakkında turist rehberi adaylarının düşüncelerini belirlemektir. Bu amaçla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde eğitim gören 102 turist rehberleri adayına dört sorudan oluşan görüşme soruları uygulanmıştır. Çalışmada nitel araştırma tekniklerinden görüşme yöntemi kullanılmıştır. Sonuçlara göre, turist rehberi adayları 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile ilgili yapılan değişiklikleri olumsuz bulmaktadır. Bu kapsamda 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile ilgili yapılan değişikliklerin yeniden gözden geçirilmesi turist rehberlerinin yararına olacağı düşünülmektedir. Yasada yapılan değişiklikler, turist rehberleri adayları tarafından mantıksız ve turist rehberlerine karşı haksız bir uygulama olarak görülmektedir. Literatür incelendiğinde, 2024 yılı turist rehberliği yasa değişikliğinin turist rehberi adaylarının düşüncelerini inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışma, literatürdeki eksikliği doldurması ve turist rehberleri için mevcut bir soruna ışık tutması bakımından önemlidir.

Keywords

Tour guide
Law No. 6326
Tourism
Tour Guide Profession Law
Draft law

Abstract

Tourist guiding is recognised as a profession protected by law, which is difficult to train and perform. As of 2024, some changes have been made in the Tourist Guidance Profession Law No. 6326, to which the tourist guidance profession is affiliated. The aim of this study is to determine the opinions of the tourist guide candidates about the changes made in the Tourist Guidance Profession Law No. 6326 of 2024. For this purpose, interview questions consisting of four questions were applied to 102 tourist guide candidates studying at Çanakkale Onsekiz Mart University. Interview method, one of the qualitative research techniques, was used in the study. According to the results, prospective tourist guides find the changes made in the Law No. 6326 on the Profession of Tourist Guides unfavourable. In this context, it is thought that it would be in the best interest of tourist guides to review the amendments made to the Tourist Guiding Profession Law No. 6326. The amendments made in the law are seen as an unreasonable and unfair practice against tourist guides by tourist guide candidates. When the literature is examined, there is no study examining the opinions of tourist guide candidates on the amendment of the tourist guide law of 2024. This study is important in terms of filling the gap in the literature and shedding light on an existing problem for tourist guides.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: halilkorkmaz@comu.edu.tr (H. Korkmaz)

GİRİŞ

Uluslararası iletişimin yaygın hale gelmesi ile meydana gelen küreselleşme süreci, turizm sektörünün temel taşı olmuştur. Turizm sektörü, yirminci yüzyıldan itibaren gelişmekte olan bir sektördür (Çavuş, 2023). Turizm faaliyetleri dünya çapındaki her ülkenin kültür öğelerini, gelenek ve göreneklerini tanımaya fırsat tanır (Lyulyov vd., 2019). Bölgelerin coğrafi konumu, doğal kaynakları, iklim koşulları turistleri çeken başlıca unsurlardır (Letunovska vd., 2021).

Turizm sektörü ülkelerin kalkınmaları için en karlı ve dinamik ekonomik sektörlerin arasındadır. Turizm sektörünün sağladığı ekonomik faydaların arasında, 'gelir sağlamak, istihdam yaratmak, döviz girişi sağlamak' gibi unsurlar yer almaktadır. Bölgelerin ekonomik kalkınmalarını sağlamak için turizm sektörünün ülke ekonomisine katkıları göz ardı edilemez (Çavuş, 2023, s. 1). Birleşmiş Milletler Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre, uluslararası seyahatler dünya çapında 2021 yılı ile kıyaslandığında 2022 yılında %111 artış göstermiş ve 456 milyondan 963 milyona yükselmiştir. Bu yılda yapılan seyahatlerin %61'i Avrupa'ya yapılmıştır. 2022 yılının toplam turizm geliri ise 1 trilyon 31 milyar dolardır (UNWTO, 2024). Bu dönemde turizm sektöründe en fazla payı alan ülkeler, ABD, İspanya, İngiltere, Fransa, İtalya, Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri, Almanya, Meksika ve Kanada'dır. 2019-2022 yıllarında ziyaretçi sayısı bakımından Fransa 1. ülke konumundadır. Turizm geliri bakımından bakıldığında ise, ABD 135.2 milyar dolar geliri ile dünyada 1. ülke olmuştur. UNWTO verilerine bakıldığında, Türkiye'ye 2022 yılında 50.5 milyon yabancı ziyaretçi ile dünyada 4. ülke olmuştur. Turizm geliri bakımından bakıldığında ise, Türkiye 41.2 milyar dolar turizm geliri ile dünyada 6. sırada yer almaktadır (TÜRSAB, 2024). 2023 yılında ise toplamda 975 milyon turist uluslar arası seyahat etmiştir (UNWTO, 2025), turizm geliri 54.3 milyar dolara, ziyaretçi sayısı ise 56.7 milyon kişiye ulaşmıştır. 2024 yılında toplamda 9.067.715 kişi Türkiye'yi ziyaret etmiştir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2024). Veriler göz önüne alındığında turizm sektörünün istihdama ve ekonomiye olan katkıları daha net görülmektedir.

Turizm sektörünün bu denli gelişmesinde turist rehberlerinin önemi büyüktür. Turist rehberleri, turizm sektörünün 'can damarlarından biri'dir (Batman, 2003, s. 118). Rehberler mesleklerini icra ederken turistlerle, yerli halkla ve işletmelerle sürekli bir diyalog halindedir ve turizm sektörü için bir elçi ve hatta anahtar görevi görürler (Eser, 2018).

Turist rehberliği mesleğinin hakları 2012 yılından beri 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile korunmaktadır. Bu kanuna göre, turist rehberliği mesleğine kabul şartları arasında YDS/e-YDS veya bu sınavlara eşdeğer uluslar arası bir yabancı dil sınavından ya da bakanlık tarafından düzenlenen yabancı dil sınavından 75 puan ve üzeri puan almak, turizm rehberliği ön lisans, lisans ya da yüksek lisans programlarından mezun olmak gibi maddeler yer almaktaydı (6326 Sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu, 2024). Ancak 2024 yılı yasa tasarısına göre, bu belirtilen maddelerde bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler arasında turist rehberliği mesleğine kabul edilmek için dil şartı kaldırılarak Türkçe rehberlik kabul edilmiş, turist rehberliği programlarının herhangi birinden mezun olmanın yanı sıra arkeoloji ve sanat tarihi programı mezunları ve başta Çince olmak üzere Uzak Doğu dillerinden ön lisans ya da lisans mezunlarının da turist rehberliği mesleğine kabul edilmesine karar verilmiştir. Ayrıca turizm işletmelerine, müze ve ören yerleri haricinde turist rehberi olmadan da tur yapabilme hakkı doğmuştur (TUREB, 2024). Bu araştırmanın problemi, 2024 yılı yasa tasarısına göre meslek kanununda yapılması planlanan değişikliklerin turist rehberliği mesleğini zedeleyeceğinin düşünülmesidir. Araştırmanın amacı, 2024 yılı 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile ilgili yapılan değişiklikler hakkında turist rehberi adaylarının düşüncelerini

belirlemektir. Literatür incelendiğinde, 2024 yılı turist rehberliği yasa değişikliğinin turist rehberi adaylarının düşüncelerini inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu araştırma, literatürdeki eksikliği doldurması ve turist rehberleri için mevcut bir soruna ışık tutması bakımından önemlidir.

Kavramsal Çerçeve

Turist Rehberliğinin Tarihçesi

İnsanlar, ‘bir mağaradan diğerine’, doğal afetler yüzünden farklı şehirlere ya da ülkelere yıllar boyunca seyahat etmişlerdir. Özellikle antik çağlarda ticaret yollarının kullanılması çeşitli ürünlere ulaşmak açısından önemli bir yer tutmaktaydı. Bu dönemde ticaret etmek sebebiyle yapılan seyahatler antik çağın popüler seyahatleri idi. Turizm perspektifinden bakıldığında antik çağın refahı doğrultusunda Romalılar, Fenikeliler, Çinliler ve Mısırlıların seyahat ettikleri bilinmektedir (Köroğlu & Güzel, 2019, s. 56). Antik çağda ilk olarak Mısır’da turizm olgusu oluşmaya başlamıştır. Nil nehrinin görülmek istenmesi, dönemin din adamlarının da gezip görmeye ve keşfetmeye önem vermesi, tedavi görmek amacıyla diğer bölgelerden gelen kişilerin Mısır’ı ziyaret etmesi sebebiyle birçok boş zaman faaliyeti gerçekleştirilmiştir. İnsanların uzun yıllardan beri süregelen seyahat anlayışı turizm faaliyetlerinin temel taşı olmuştur (Khatab vd., 2018). Dünyada yazılı kaynaklarda geçen bilgilere göre ilk turist rehberleri Mısırlı rahipler olarak bilinmektedir (İRO, 2024). Ancak Mısırlı rahiplerin dini yerlere yaptıkları bu seyahatler organize turlar değildir (Köroğlu & Güzel, 2019). Antik dönemde Romalılar da gezmeyi çok seven bir uygarlık olarak bilinmektedir (NERO, 2024). Hatta bu dönemde Roma imparatoru Hadrian ve ailesi, Mısırlı rahiplerin liderliğinde ‘Amenhotep heykeli’ni görmeye gitmişlerdir. Romalılar, bolluk içinde yaşayan bir uygarlık olmaları nedeniyle turizm amaçlı seyahatlere daha çok katılmaktadırlar (Feifer, 1986, s. 120).

Antik dönemde ‘antik dünyanın yedi harikası’ da turistik çekiciliğe sahip idi. Bodrum’da bulunan Mausoleum ve Efes’teki Artemis tapınağı ve Yunanistan’ın Rodos adasında bulunan Rodos heykeli özellikle ziyaret edilen yerlerdendi. Hatta Rodos heykeli yıkıldığında bile bulunduğu yere gezginler tarafından seyahat edilmiştir (Löschburg, 1998; Köroğlu & Güzel, 2019, s. 58). Antik dönemde ‘festivaller’ de seyahat etme sebeplerinden biridir. Olimpiyat oyunları, organize turlara atılan ilk adım olmuştur (NERO, 2024). Bu oyunlar beş gün boyunca devam etmektedir, gezginlerin bu olimpiyat oyunları için seyahat etmesinin sebebi dinidir. Bu dönemde yapılan olimpiyat oyunları tanrılara atfedilmektedir (Çokbankir Şengül & Güneş, 2017). Antik dönemde Anadolu’lu ‘tarihçi ve coğrafyacı Herodot’, seyahat ettiği mekanlar ile ilgili öğrendiklerini aktaran ilk ‘tercüman rehber’ olarak anılmaktadır (NERO, 2024).

Orta Çağ döneminde, ‘ilk organize turlar’ olan Haçlı seferleri yapılmaya başlanmıştır. Bu dönemde İpek ve Baharat Yolunu elde etmek, kavimler için önemli bir yer tutmuştur. Bu da haçlı seferlerinin yapılması için gereken motivasyonu oluşturmuştur. Bunlar askeri amaçlı seferlerdir (Solmaz, 2019). Sonrasında bugünün acentalarına benzer turlar organize eden bürolar kurulmuştur. Bu bürolar özellikle hac organizasyonları yapmışlardır. Bu dönemde Venedik’ten hac topraklarına organize edilen turlar ilk paket tur örneklerinden biridir (Cruz, 2008).

Rönesans dönemi ‘rehberlerin altın çağı’ olarak bilinmektedir. Bu dönemde turist rehberleri saygınlık kazanmaya başlamıştır (Cruz, 2008, s. 14). Varlıklı aileler bu dönemde İtalya’ya seyahat etmişlerdir, bu turlara ‘Grand Tur’ denilmektedir. Grand Tur, tam üç sene boyunca devam etmiştir. Bu turlar insanların ufuklarını açmak ve diğer kültürleri tanımak gibi sebeplerden yapılmıştır (Tanrıseven, 2019, s. 60).

Modern dönemde sanayi devrimi gerçekleşmiştir, bu devrim sayesinde ‘burjuva sınıfı’ ortaya çıkmıştır. Bu sınıfın oluşturulmasından dolayı çalışma sürelerinin azalması ile birlikte insanlar turlara katılmaya fırsat bulabilmişlerdir. Bu dönemin ilk turunu Thomas Cook organize etmiştir. Cook, ‘ilk tur organizatörü’ olarak bilinmektedir. İlk organize ettiği turun rehberi de yine kendisidir. Sonrasında bu dönemde Cook, paket turlar oluşturmaya başlamıştır (Değirmencioğlu, 2001, s. 191). 1881 yılında Cook tarafından yapılan bir gün süren tren turu ‘modern turizm hareketlerinin başlangıcı’ olarak bilinir (NERO, 2024). 1883’te Cook, Doğu ekspresi adında Paris-İstanbul seferleri başlatmıştır. Bu sefere o dönemde ünlü olan birçok kişi katılmıştır. Bunlardan bazıları, ‘Agatha Christie, Mata Hari (casus) ve Bulgar Kralı Ferdinand’dır (Güzel & Atak, 2022).

Turist rehberliği, Türkiye’de 19. yüzyılda turizm hareketlerinin yaygınlaşması ile birlikte meydana gelmiştir (Çokişler, 2023). Türkiye’de turist rehberliğinin gelişimi Cumhuriyet öncesi (1800-1918) ve Cumhuriyet dönemi (1923 ve sonrası) olarak iki dönemde incelenebilir. Cumhuriyet öncesi dönemde Osmanlı’da batı hayranlığı başlamıştır. Osmanlı döneminde Osman Hamdi Bey’in yaptığı kazılar, müzecilik alanında atılan ilk adımlar ve Batı merakı seyahatlerin artmasına sebep olmuştur (Tanrısever, 2019). Osmanlı’ya seyahatlerin artması ile birlikte acentalar ve hediyelik eşya satan dükkanlar açılmaya başlanmış ve küçük de olsa bir ‘turizm ekonomisi’ ortaya çıkmıştır (Çelik, 2019, s. 188).

Osmanlı döneminde ülkeyi tanıtmak ve ulusal güvenliği sağlamak açısından turist rehberliği önem arz etmekteydi. 19. yy’da seyahatnamelerde, rehberlerin tanımı seyahatlerde yoldaşlık eden ve yol gösteren olarak geçmektedir (İnal, 2018). Bu dönemde rehber yevmiyesi, tur sezonunda 10 frank, sezon dışı dönemde ise 2-3 frank idi (Çelik, 2019). 1890 yılında ‘Seyyahine Tercümanlık Edenler Hakkında 190 Sayılı Nizamname’ turist rehberliği mesleğinin kurumsal hale gelmesinin ilk adımı olmuştur (Değirmencioğlu, 2001, s. 192). Nizamnameye göre, turist rehberlerinin özellikleri arasında, iyi niyetli olmak, iyi derecede Türkçe ve yabancı dil bilmek şartları yer almaktaydı. Türkçe ve yabancı dil bilgisi sınavla belirlenirdi (ÇARO, 2024). Bu belgeyi almak için günümüzdeki adli sicil belgesine eş bir belge de gerekliydi. Bu da Osmanlı döneminde güvenliğin ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Bu dönemde turist rehberleri, turistleri rahatsız edecek olursa ceza kanununa göre işlem yapılırdı (Tanrısever, 2019).

Cumhuriyet döneminde, Osmanlı dönemindeki olumsuz propagandalar sebebiyle oluşan kötü imajı düzeltmek üzere çözüm bulunmaya çalışılmıştır. Bu dönemde birkaç genç tarafından Cumhuriyetin ilanından iki sene sonra 1925 tarihinde ‘Ecnebi Seyyahlara Tercümanlık Edenler Hakkında Talimatname’ yayınlanmıştır (Tanrısever, 2019, s. 64). Bu talimatnameye göre rehberlerin eğitimi oldukça önemli idi. Bu bakımdan rehberlere sınav yapılmak istendi ancak rehberlerin eğitimi ile ilgili bir kuruluş olmadığından dolayı böyle bir uygulama yapılamamıştır. 1928 yılında İstanbul İktisat Müdürlüğü bir rehberlik kursu açmıştır. Bu kurstan 50 adet rehber mezun olmuştur (ÇARO, 2024). 1935’te belediyelere bağlı turizm şubeleri açılmış ve yine rehberlik kursları kurulmuş, bunlardan 53 kişi mezun olmuştur. Ardından 2. Dünya Savaşı sırasında Türkiye’de turizm alanında bir kaos yaşanmıştır ve çoğu rehber mesleğini icra etmeyi bırakmıştır. 1951’de ‘Türkiye Milli Talebe Federasyonu (TMTF)’ kurslar düzenlemiştir. 1800’lerde kazı çalışmaları sayesinde birçok antik kent ortaya çıkarılmıştır. Bu da turist rehberlerinin gezdirdiği yerlerin öneminin artmasına ve anlatacak konularının çeşitlenmesine olanak sağlamıştır (Gülersoy, 1996; akt., Çokişler, 2023). Bu dönemde Halikarnas Balıkçısı olarak bilinen Cevat Şakir Kabaağaçlı, ‘rehberlerin piri’ olarak kabul edilmiştir. Halikarnas balıkçısı, bu dönemde ücretsiz bile olsa turlara çıkmıştır. Rehberlerin ancak eğitim ile gelişebileceğini savunmuştur (Gökovalı, 1985, s. 13). Turist rehberliği ile ilgili ilk yönetmelik 1971’deki ‘13945

sayılı Tercüman Rehber Kursları ve Tercüman Rehber Yönetmeliği'dir. 1974 yılında bu yönetmeliğin adı, 'Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliği' olarak değiştirilmiştir. Nihayet 2012 yılında '6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu' ile turist rehberliği bir meslek olarak tanınmıştır. Bu kanun turist rehberliği mesleğinin yasallaştırılması bakımından oldukça önemlidir (İRO, 2024).

Turist Rehberliği Eğitimi

Turist rehberi 'kanun ve turist rehberliği meslek yönetmeliği uyarınca mesleğe kabul edilerek turist rehberliği hizmetini sunma hak ve yetkisine sahip olan gerçek kişi' olarak tanımlanmaktadır (TUREB, 2024). Dünya Turist Rehberleri Federasyonu (WFTGA, 2024) ise profesyonel turist rehberini, 'Ziyaretçilere kendi seçtikleri dilde rehberlik eden ve normalde bir kişinin genellikle verilen ve/veya alana özgü bir yeterliliğe sahip olduğu bir bölgenin kültürel ve doğal mirasını yorumlayan kişi' olarak tanımlamaktadır. Tanımlara bakılarak turist rehberlerinin turistlere hizmet vereceği bölge hakkında flora, fauna, iklim, kültür, dil gibi birçok bilgiye sahip olması gerektiği anlaşılmaktadır (Avcıkurt vd., 2009). Bu bilgilere sahip olmak için eğitimin gerekli olduğu söylenebilir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1967'den beri turizm eğitimi ile ilgili faaliyetlerini yasa ve kanunlara da uyarak 'Maarif Dairesi Başkanlığı' aracılığı ile sürdürmektedir. 1995 yılına kadar ise turist rehberlerine 'kısa dönem kurslar' verilmiştir (Kuşluyan & Çeşmeci, 2002, s. 236). Sonrasında üniversitelerde turizm fakülteleri açılmaya başlanmıştır. Türkiye'de turist rehberlerinin eğitiminde Kültür Turizm Bakanlığı ve üniversiteler görevlidir (TUREB, 2024).

Turizm rehberliği eğitimi yaygın ve örgün olarak iki şekilde verilebilmektedir. Örgün eğitim, yükseköğretim kurumlarının yani üniversitelerin iki ya da dört yıllık ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programları ile verilmektedir. Yaygın eğitim ise TUREB tarafından sertifika programları ile verilmektedir. Bu sertifikayı almak için T.C. vatandaşı olmak, 18 yaşını doldurmak, en az lisans mezunu olmak, yabancı dil yeterliliğine sahip olmak, kanundaki (3.madde 1. Fıkra e bendi) suçlardan hüküm giymemek, TUREB tarafından organize edilen turist rehberliği uygulama gezisini tamamlamak ve daha önce meslekten çıkarılmamış olmak şartları vardır. 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'na göre bu iki şekilde turist rehberi olmaya hak kazanılabilir (TUREB, 2024). Örgün eğitim turist rehberlerinin bilgi kapasitesini artırmak ve mesleğe hazırlamak açısından oldukça önemli bir yer tutar. Örgün eğitim, turist rehberi adayları için staj uygulamasını da kapsadığı için mesleğe daha kolay adapte olmasını sağlayabilir. Örgün eğitimin yanı sıra yaygın eğitimin de turist rehberinin eğitiminde önemi büyüktür. TUREB tarafından yönetilen sertifika kurslarının yanı sıra, turizmde çalışan güvenlik birimlerine verilen eğitim, turizm sektöründe rol üstlenen kişilere kısa süreli kurslar, seminerler, konferanslar, turizm işletmelerinin kendi personellerine verdikleri eğitim vb. eğitimler de örgün eğitimlerin arasında yer alır (Avcıkurt vd., 2009). Bu tür eğitimler turizm sektöründe çalışanlar için öğretici ve kolaylaştırıcı olabilir. Turist rehberleri de turizm sektörü çalışanları ile işbirliği içindedir, bu sebeple bu eğitimlerin turist rehberleri ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Turist rehberi olmak için üniversitelerin turizm rehberliği bölümlerinden mezun olmak, bir bölge için en az altı gün olan uygulama gezilerine katılmak ya da TUREB sertifika programından başarılı olmanın yanı sıra uygulama gezilerine katılmak zorunludur. Bu geziler 'tarihi ve turistik alanları tanımak ve bilgi sahibi olmak' amacıyla bakanlık tarafından düzenlenen öğretici eğitimlerdir (TUREB, 2024; Hacıoğlu vd., 2008).

Türkiye'de turizm eğitiminde bazı problemler mevcuttur. Örneğin, turizm eğitiminin farklı kuruluşlar tarafından verilmesi, eğitim sürelerinin farklılığı ve eğitimin standart halde verilmemesi önemli sorunlardır. Bu sorunların

sonucunda farklı düzeylerde eğitim almış kişilerin aynı belgeyi alması söz konusu olmaktadır. Burada fırsat eşitsizliğinin olduğu açıktır (Kuşluvan & Çeşmeci, 2002). Turist rehberliği alanında 4 yıl üniversite eğitiminin kazandıracağı bilgi ve birikimi kısa süreli bakanlık kurslarının vermesi beklenemez (Avcıkurt vd., 2009). Bakanlık kurslarının örgün eğitim öncesi dönemden kalan uygulama olduğu ve Yükseköğretim kurumlarında 100'e yakın program bulunan profesyonel bir mesleğin kısa süreli yaygın eğitim kurslarıyla icra edilmesinin çeşitli problemlere neden olacağı söylenebilir.

Kanunlar Nezdinde Korunan Meslekler

Türkiye’de sadece Türk vatandaşların görevlendirildiği, yabancıların iş görmelerinin yasak kabul edildiği 29 adet meslek vardır. Bunlar, özel güvenlik şirketleri için kurucu, yönetici, eğitici ile şirket tüzel kişi ortağının yetkilendirdiği temsilciler, özel güvenlik görevlileri, çarşı ve mahalle bekçiliği, mali müşavirlik, kooperatif yönetim kurulu üyeleri, gümrük müşavir yardımcısı, Türkçeden başka dille öğretim yapan ve yabancılar tarafından açılmış okulların kurucuları, özel hastanelerde mesul müdür, diş hekimliği, hastabakıcı, eczacılık, veterinerlik, uzmanlık eğitimi dışında çalışacak yabancı asistanlar, noter, hakim ve savcı, avukat, arabulucu, bilirkişi, konkordato komiseri, stajyer havacılık bilgi yönetimi memuru, fahri trafik müfettişi, taşıma ileri organizatörlüğü, seyahat acentası sorumlusu, turist rehberi, kara suları bünyesinde balık, istiridyeye, midye, sünger, inci, mercan ihracı, dalgıçlık, arayıcılık, kılavuzluk, kaptanlık, çarkçılık, katiplik, tayfalık vb., spor müşavirleri, tarım alanında iş aracı, gemi acenta yetkilisi ve gemi acenta personeli, daimi nezaretçi, teknik eleman’dır (CSGB, 2024). Bu mesleklerden örneğin 2547 sayılı diş hekimliği mevzuatına göre, diş hekimleri tıp eğitimleri sırasında toplamda 5500 saatlik teorik ve pratik ders alırlar. Bu eğitimlerin sonucunda öğrenciler, tıp bilimi ile ilgili dallar ve bilimsel yöntemler hakkında bilgi sahibi olma gibi mesleğin gerektirdiği bilgileri edinebilirler (2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu). 1136 sayılı avukatlık mesleğinin kabul şartlarına bakıldığında hukuk fakültesinden mezun olmak ve avukatlık stajını tamamlamış olmak ifadeleri yer almaktadır (1136 sayılı Avukatlık Kanunu, 2024). 1512 sayılı noterlik mesleğinin kabul şartlarına göre yine hukuk fakültesini ve noterlik stajını bitirmiş olmak şartı yer almaktadır (1512 sayılı Noterlik Kanunu). 6343 sayılı veterinerlik mesleğinin kabul şartlarına bakıldığında da veterinerlik fakültelerinden birinden mezun olmak şartı aranmaktadır (Resmi gazete, 2024). Görüldüğü üzere mesleklere kabul şartı olarak mutlaka ilgili fakültelerin ilgili bölümlerinden mezun olmak şartı aranmaktadır. Ancak turist rehberliği mesleği 2024 yılı yasa tasarısına göre, mesleğe kabul şartları bu mesleklere göre farklılık göstermektedir.

Turist rehberliği, yüzlerce yıldan beri süregelen ve ihtiyaç duyulan bir meslektir. Turist rehberleri bu zamana kadar göçlerde, kutsal mekanları ziyaret etmede, kültürel mekanları yerli ve yabancılar tanıtmada ve daha bir çok seyahatte turistlere önder olmuşlardır hatta gerektiğinde kendilerini tehlikeye atmışlardır (Çimrin, 1995). Rehberlik mesleğinin önemli özelliklerinden biri, rehberlerin bilgilerini sürekli güncel tutmaları gerektiğidir, bunun için ekstra çaba harcarlar. Ayrıca bu mesleği icra eden kişiler ilkçağlardan beri uluslar arası ilişkilere yön vermiş, gelen yabancılar kılavuzluk ederek onlara karşı ülkenin imajını iyi yönde etkilemiş, ülkeyi tanıtmışlardır (Yenipınar vd., 2014). Rehberler bu özelliği ile aslında bir elçi görevi görmüşlerdir. Turistler, rehberlerin turlarına katıldığında rehberler destinasyonun yapısını, yollarını, mekanlarını bildiği için onlara güvenirlir ve kendilerini konforlu hissederler (Güzel, 2007). Böylece zaman, mekan ya da fiyat faktörlerini bir kenara bırakıp seyahatlerinin keyfini çıkarabilirler. Bu bilgiler turist rehberliğinin ne kadar kutsal bir meslek olduğuna işaret etmektedir.

Bahsedilen doktorluk, avukatlık, noterlik gibi meslekler, 4 sene eğitim veren fakültelerden mezun kişiler yapabilmektedir, 2 senelik yüksekokul alternatifi mevcut değildir ya da 6 ay süren bir kurs 4 sene eğitim veren fakülteler ile eş tutulmamaktadır (2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ve 1512 sayılı Noterlik Kanunu, 2024). Ancak 2012 yılında kabul edilen 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'na bakıldığında, mesleğe kabul edilmek için ön lisans, lisans ya da yüksek lisans programlarını tamamlamış olmak şartı aranmaktadır. 6 ay süren turist rehberliği sertifika programından mezun olmak da mesleğe kabul edilmek için yeterli sayılmaktadır (TUREB, 2024). Buradan turist rehberliği eğitiminde bir standart olmadığı açıkça görülebilir. Ayrıca 2024 yılı yeni yasa tasarısına göre sanat tarihi ve arkeoloji bölümlerinden lisans mezunu olmak ya da Uzak Doğu dillerinin birinden ön lisans ya da lisans mezunu olmak da turist rehberliği mesleği için yeterli sayılmaktadır. Ancak her mesleğin bilgi gereksinimi farklıdır. Farklı alanlardan mezun olmuş kişilerin turist rehberliği mesleğini icra etmesini beklemek hayal kırıklığı yaratabilir. Bunlara ek olarak, yeni yasa tasarısına göre, turist rehberliği mesleğine kabul edilmek için YDS sınavından 75 almak şartı da kaldırılmıştır (6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu). Bu durum turist rehberliği mesleğinin kalitesini düşürebilir. 2024 yılı yasa tasarısına göre, mevzuata eklenen maddelerden en önemlisi ise 'Müze ve ören yerleri dışında rehber bulundurma zorunluluğunun kaldırılması' maddesidir (TURSAB, 2024). Turist rehberlerinin çalışma alanlarının kısıtlanması, rehberlerin itibarının zedelenmesine sebebiyet verebilir.

Yöntem

Araştırmanın amacı, 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile ilgili değişiklikler kapsamında turist rehberi adaylarının düşüncelerinin değerlendirilmesidir. Bu amaçla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği bölümünde lisans, tezli ve tezsiz yüksek lisans programlarında eğitim gören 102 turist rehberi adayına toplamda 4 adet soru sorulmuştur ve yazılı cevap vermeleri istenmiştir. Bu araştırma, turist rehberliği meslek yasasında yapılan değişikliklerin turist rehberi adaylarını nasıl etkilediği konusunda bilgi sahibi olmak açısından önemlidir.

Bu araştırma kapsamında 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile ilgili 2024 yılında yapılan değişiklikler tespit edilmiştir. Derinlemesine veri elde etmek için araştırmada nitel araştırma yönteminin kullanılmasına karar verilmiştir. Nitel araştırma, bir araştırma sorgusunu insancıl ve idealist bir şekilde anlamaya odaklanır. Nitel araştırma yöntemleri ile insanların tutumları, görüşleri ve davranışları anlaşılabilir (Pathak ve ark., 2013). Ayrıca nitel araştırmalarda 'doğal ortama duyarlılık' söz konusu olduğundan güvenilir sonuçlara da ulaşılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu araştırmada turist rehberi adaylarının görüşlerini değerlendirilmek amacıyla nitel veri toplama tekniklerinden görüşme tekniğinin kullanılmasına karar verilmiştir. Araştırmada kullanılması planlanan sorular 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanununda yapılan değişikliklerden uyarlanmıştır (Tablo 1). Uyarlama sürecinde bir adet eylemli turist rehberi ile iki adet rehber akademisyenin görüşleri alınarak sorular üzerinde uzlaşa sağlanmıştır. Çalışma soruları oluşturulurken güvenilirliği artırmak için tekrarlanabilir olmasına dikkat edilmiş ve titiz bir çalışma yürütülmüştür. Veriler toplanırken Creswell'in veri toplama basamakları göz önüne alınmıştır (Bütün & Demir, 2023). Bu basamaklar şu şekildedir: mekan ya da kişilerin belirlenmesi, mekan/kişilere erişilmesi, amaçlı örnekleme, verileri toplama ve verilerin çözülmesi/saklanmasıdır. Görüşme yöntemiyle toplanan verilerin analiz edilmesinde ise Yıldırım ve Şimşek (2013, s. 260)'in 4 aşamalı veri analiz aşamaları göz önüne alınmıştır. İlk aşamada veriler kodlanır temalar belirlenir, kodlar ve temalar düzenlenir, son olarak da bulgular değerlendirilir.

Evren ve Örneklem

Veriler toplanırken önce katılımcılar yani evren ve örneklem grubu belirlenmiştir. Araştırmanın evreni olarak Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği bölümünde lisans, tezli ve tezsiz yüksek lisans programlarında eğitim gören 436 turist rehberi adayı belirlenmiştir. Toplamda 102 turist rehberi adayı araştırmanın örneklem grubuna dahil edilmiştir. Örneklem grubundan verilen cevapların tekrar edilmeye başladığı görülerek veri doygunluğuna ulaşılmış olduğu anlaşılmış, görüşmeler sonlandırılmıştır. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklem grubundan veriler elde edilirken araştırmanın geçerliliğini artırmak amacıyla araştırmacılardan biri katılımcıların yanlarında bulunmuş ve anlamadığı bir kelime ya da cümle olup olmadığı sorulmuştur. Veriler örneklem grubundan Mart 2024- Mayıs 2024 ayları arasında toplanmış ve veri analiz aşamasına geçilmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler analiz edilirken katılımcıların verdikleri cevaplar tek tek incelenmiştir. Sorulara verilen cevaplar arasında alakasız cevap görülmediği için 102 soru formunun hepsi dikkate alınmış, ayıklama yapılmamıştır. Ardından nicel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi yöntemi ile toplanılan verilerden temalar elde edilebilir ve kodlama yoluyla kavramlar arasındaki ilişkiler belirlenebilir (Baltacı, 2017). Kodlama sürecinde veriler incelenir, karşılaştırılır ve ilişkilendirilir. Kavramlar benzerlik ya da farklılıklarına göre sınıflandırılır ve temalaştırılır (Merriam & Grenier, 2019). Nicel içerik analizinde niteliksel verilerin yani metinlerin içinde geçen kelime veya kavramların tekrar sıklıkları ölçülmektedir. Araştırmada araştırmanın tekrarlanabilirliğini sağlamak, aynı veriyi analiz eden araştırmacıların uyum ve tutarlılığını arttırmak ve yanlılığı azaltmak amacıyla nicel içerik analizi kullanılarak frekanslar vasıtasıyla sayısallaştırma yoluna gidilmiştir (Metin & Ünal, 2022). Araştırmada içerik analizi kullanılmasının amacı elde edilen verileri detaylı bir şekilde temalaştırmaktır. Katılımcıların cevaplarına bakılarak toplamda 10 adet temaya ulaşılmıştır ve veriler bu temalara göre sınıflandırılmıştır (Tablo 3). Verilerin analizinde araştırmacılar araştırmacıların yaptığı bu kodlamalar karşılaştırılmıştır. Cohen's Kappa değeri %91 oranında tespit edilmiştir. Son olarak ise elde edilen bulgular raporlanmış ve tablolaştırılmıştır. Geçerliliğin sağlanması için araştırma süreci detaylı olarak anlatılmıştır. Veri toplama ile ilgili olarak bu çalışmanın yürütülebilmesi için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurul'undan 04.04.2024 tarihli 05/57 sayılı kararı ile izin alınmıştır.

Tablo 1. Araştırma Kapsamında Turist Rehberi Adaylarına Yöneltilen Sorular

6326 Sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunundaki değişiklik öngörülen maddeler hakkındaki düşüncelerinizi (varsa geleceğe yönelik kaygılarınızı) belirtiniz.
1- Sanat tarihi ve arkeoloji mezunlarının da turist rehberi olabilmesine yönelik düşünceleriniz nelerdir?
2- Türkçe rehberlik yapılabilmesi ve Türkçe rehberlik hizmetlerinde taban ücretin %70'ine kadar ödenmesi hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
3- Müze ve ören yerleri dışında rehber bulundurma zorunluluğunun kaldırılmasına yönelik (Meclis Genel Kurulunda kanun teklifinden çıkarıldı) düşünceleriniz nelerdir?
4-Diğer görüşlerinizi yazınız.

Bulgular

Bu araştırmanın amacı, 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile ilgili değişiklikler kapsamında turist rehberi adaylarının düşüncelerinin değerlendirilmesidir. Sıradaki başlıklarda katılımcıların demografik özellikleri ile

ilgili bulgular ve görüşme soru formunda yer alan 4 soruya katılımcıların verdikleri cevapların içerik analizleri yer almaktadır.

Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların yaklaşık %64'ünün kadınlardan, %36'sının ise erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumlarına bakıldığında katılımcıların yaklaşık %83'ünün lisans, %17'sinin ise yüksek lisans eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Yaş açısından incelendiğinde ise katılımcıların büyük çoğunluğunun 18-24 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

DEMOGRAFİK FAKTÖRLER	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	65	%63,7
Erkek	37	%36,3
Toplam	102	%100
Eğitim Durumu		
Lisans	85	%83,3
Yüksek lisans	17	%16,7
Toplam	102	%100
Yaş		
18-24 Yaş	75	%73,5
25-34 Yaş	16	%15,7
35 Yaş ve üstü	11	%10,8
Toplam	102	%100

Katılımcıların Görüşme Formundaki Sorulara Verdikleri Cevapların İçerik Analizi

Katılımcıların sorulara verdikleri cevaplar genel olarak incelenerek toplamda 10 adet tema ortaya konulmuştur (Tablo 3). En yüksek frekans değerine sahip olan Yanlış/Haksızlık teması toplamda 101 kez tekrar etmiştir. İkinci en yüksek frekansa sahip tema ise Meslek Kalitesinin Düşmesi (73) olarak gerçekleşmiştir. Kalan temalar incelendiğinde Yeterli Eğitim Alamama (64), İş İmkanlarının Azalması (44), Turizme Zarar Vermesi (35), Yabancı Dil Gerekliliği (32), Ücret Konusunda Endişeler (15), Gelecek Kaygıları (12) ve Diğer Olumsuz Görüşler (34) ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte Olumlu Görüşler temasında 14 tekrar yer almaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların Verdikleri Cevapların İçerik Analizi

Tema	Frekans
Yanlış/Haksızlık	101
Meslek Kalitesinin Düşmesi	73
Yeterli Eğitim Alamama	64
İş İmkanlarının Azalması	44
Turizme Zarar Vermesi	35
Yabancı Dil Gerekliliği	32
Ücret Konusunda Endişeler	15
Gelecek Kaygıları	12
Diğer Olumsuz Görüşler	34
Olumlu Görüşler	14
Toplam	392

Sanat tarihi ve Arkeoloji Mezunlarının da Turist Rehberi Olabilmesine Yönelik Soruya Verilen Cevapların İçerik Analizi

Katılımcılara ilk olarak ‘Sanat tarihi ve arkeoloji mezunlarının da turist rehberi olabilmesine yönelik düşünceleriniz nelerdir?’ sorusu sorulmuştur. Bu soruya verilen cevapların içerik analizlerinin sonuçları tabloda görülmektedir (Tablo 4). Katılımcıların birinci soruya verdikleri yanıtlar incelendiğinde, Yeterli Eğitim Alamama teması altında "Yeterli eğitim almıyorlar", "100 saatlik eğitimle bu meslek yapılamaz", "Sadece bilgi aktarmak yeterli değil" cümleleri 19 kez geçmektedir. Yanlış/haksızlık teması altında "Yanlış bir karar", "Doğru bulmuyorum", "Turizm bölümü mezunlarına büyük haksızlık", "Saçmalık", "Bize yapılmış bir saygısızlıktır", "Kesinlikle doğru bulmuyorum" cümleleri 16 kez; Diğer Olumsuz Görüşler teması altında, "Rehberliğin sanat tarihi ve arkeoloji ile sınırlı olmadığını düşünüyorum", "Meslek gerekliliklerini karşılayamazlar", "Başka bölümlerden rehber olunması haksızlık" cümleleri 14 kez geçmektedir. Mesleğin İtibarsızlaşması teması altında "Meslek tehlikeye atılacak", "Meslek kalitesi düşecek", "Mesleğin itibarsızlaşacağını düşünüyorum" cümleleri 12 kez; Mezunların İşsiz Kalması teması altında, "Rehberlerin iş bulması zorlaşacak", "Mezunlar iş bulamayacak", "İş imkanları daralacak" cümleleri 8 kez; Olumlu Görüşler teması altında, Olumlu düşünüyorum", "Yeni istihdam alanı olması açısından destekliyorum", Mantıklı buluyorum", "Bu meslek arkeoloji ve sanat tarihi ile iç içe" cümleleri 5 kez geçmektedir (Tablo 4).

Tablo 4. Birinci Soruya Verilen Cevapların Detaylı İçerik Analizi

Tema	Kodlar
Yeterli Eğitim Alamama (19)	Yeterli eğitim almıyorlar (11) 100 saatlik eğitimle bu meslek yapılamaz (5) Sadece bilgi aktarmak yeterli değil (3)
Yanlış/Haksızlık (16)	Yanlış bir karar (6) Doğru bulmuyorum (3) Turizm bölümü mezunlarına büyük haksızlık (3) Saçmalık (2) Bize yapılmış bir saygısızlıktır (1) Kesinlikle doğru bulmuyorum (1)
Diğer Olumsuz Görüşler (14)	Rehberliğin sanat tarihi ve arkeoloji ile sınırlı olmadığını düşünüyorum (8) Meslek gerekliliklerini karşılayamazlar (4) Başka bölümlerden rehber olunması haksızlık (2)
Mesleğin İtibarsızlaşması (12)	Meslek tehlikeye atılacak (7) Meslek kalitesi düşecek (4) Mesleğin itibarsızlaşacağını düşünüyorum (1)
Mezunların İşsiz Kalması (8)	Rehberlerin iş bulması zorlaşacak (5) Mezunlar iş bulamayacak (2) İş imkanları daralacak (1)
Olumlu Görüşler (5)	Olumlu düşünüyorum (2) Yeni istihdam alanı olması açısından destekliyorum (1) Mantıklı buluyorum (1) Bu meslek arkeoloji ve sanat tarihi ile iç içe (1)

Türkçe Rehberlik Yapılabilmesine Yönelik Verilen Cevapların İçerik Analizi

Katılımcılara ikinci olarak, ‘Türkçe rehberlik yapılabilmesi ve Türkçe rehberlik hizmetlerinde taban ücretin %70’ine kadar ödenmesi hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?’ sorusu sorulmuştur. Bu soruya verilen cevapların içerik analizlerinin sonuçları tablo 5’te görülmektedir. Katılımcıların ikinci soruya verdikleri yanıtlar incelendiğinde, Yanlış/Haksızlık teması altında "Yanlış bir karar", "Hakkımız yenilecek", "Bize ve meslektaşlarımıza haksızlık", "Haksızlık", "Adil bulmuyorum" cümleleri 22 kez cevaplarda geçmektedir. Yabancı Dil Gerekliliği teması altında,

"Yabancı dil bilmeden rehber olunmaz", "Yabancı dil gereklidir", "Bir rehber mutlaka bir yabancı dil bilmeli" 21 kez geçmektedir. Diğer teması altında, "Yabancı dil bilen rehberler zaten Türkçe olarak da hizmet verebilir", "Mesleğe zarar verir", "Yabancı dil bilmek rehberlik için şart" cümleleri 18 kez geçmektedir. Mesleğin İtibarsızlaşması teması altında, "Mesleği değersizleştiriyor", "Mesleği basitleştiriyor", "Mesleğin kalitesini düşürecek" cümleleri 17 kez geçmektedir. Ücret Hakkında Olumsuz Görüşler teması altında, "%100 olması lazım", "Ücretin düşmemesi gerek", "Taban ücretin tamamı ödenmeli" cümleleri 12 kez geçmektedir. Olumlu Görüşler teması altında, "Doğru buluyorum", "Türkçe rehberlik yapılabilmeli", "Mantıklı buluyorum" cümleleri 3 kez geçmektedir (Tablo 5).

Tablo 5. İkinci Soruya Verilen Cevapların Detaylı İçerik Analizi

Tema	Kodlar
Yanlış/Haksızlık (22)	Yanlış bir karar (11) Hakkımız yenilecek (5) Bize ve meslektaşlarımıza haksızlık (4) Adil bulmuyorum (3)
Yabancı Dil Gerekliliği (21)	Yabancı dil bilmeden rehber olunmaz (13) Yabancı dil gereklidir (6) Bir rehber mutlaka bir yabancı dil bilmeli (2)
Diğer (18)	Yabancı dil bilen rehberler zaten Türkçe olarak da hizmet verebilir (13) Mesleğe zarar verir (5)
Mesleğin İtibarsızlaşması (17)	Mesleği değersizleştiriyor (9) Mesleği basitleştiriyor (5) Mesleğin kalitesini düşürecek (3)
Ücret Hakkında Olumsuz Görüşler (12)	%100 olması lazım (6) Ücretin düşmemesi gerek (5) Taban ücretin tamamı ödenmeli (1)
Olumlu Görüşler (3)	Doğru buluyorum (1) Türkçe rehberlik yapılabilmeli (1) Mantıklı buluyorum (1)

Müze ve Ören Yerleri Dışında Rehber Bulundurma Zorunluluğunun Kaldırılmasına Cevapların İçerik Analizi

Katılımcılara üçüncü olarak, "Müze ve ören yerleri dışında rehber bulundurma zorunluluğunun kaldırılmasına yönelik düşünceleriniz nelerdir?" sorusu sorulmuştur. Bu madde Meclis Genel Kurulunda yasa teklifinden çıkartılmıştır. Ancak katılımcılardan bu maddeye yönelik görüşlerinin ne yönde olduğunu öğrenmek amacıyla soruyu

Katılımcıların üçüncü soruya verdikleri yanıtlar incelendiğinde, Yanlış/Haksızlık teması altında "Yanlış bir karar", "Katılmıyorum", "Olumsuz düşünüyorum", "Saçmalık", "Yanlış" cümle/kelimeleri 28 kez geçmektedir. Kanun değişikliğine yönelik Diğer Olumsuz Görüşler teması altında, "Rehberler her yerde lazım", "Rehberler sadece müze ve ören yerinde değil her yerde olmalı", "Rehberlerin rolü sadece anlatmak değil, grup yönetimi ve güvenlik de sağlar" cümleleri 20 kez geçmekte ve "Kanundan çıkarılması yerinde olmuştur", "Beni mutlu etti" cümleleri 3 kez geçmektedir. İş İmkanlarının Azalması teması altında, "İş imkanları azalır", "Rehberlerin iş alanı kısıtlanır", "Rehberlik mesleği biter" cümleleri 22 kez geçmektedir. Mesleğin İtibarsızlaşması teması altında, "Meslek itibarsızlaşır", "Mesleğin kalitesini düşürür", "Mesleğe saygısızlık" cümleleri 19 kez geçmektedir. Turizme Zarar Verir teması altında, "Turizm imajı zarar görür", "Turistlere yeterli hizmet verilemez", "Ülkenin tanıtımı kötü etkilenir" cümleleri 17 kez geçmektedir (Tablo 6).

Tablo 6. Üçüncü Soruya Verilen Cevapların Detaylı İçerik Analizi

Tema	Kodlar
Yanlış/Haksızlık (28)	Yanlış bir karar (11) Katılmıyorum (7) Olumsuz düşünüyorum (4) Saçmalık (3) Yanlış (3)
Diğer Olumsuz Görüşler (23)	Rehberler her yerde lazım (7) Rehberler sadece müze ve öğrenim yerinde değil her yerde olmalı (5) Rehberlerin rolü sadece anlatmak değil, grup yönetimi ve güvenlik de sağlar (4) Kanundan çıkarılması yerinde olmuştur (4) Beni mutlu etti (3)
İş İmkanlarının Azalması (22)	İş imkanları azalır (13) Rehberlerin iş alanı kısıtlanır (7) Rehberlik mesleği biter (2)
Mesleğin İtibarsızlaşması (19)	Mesleği değersizleştiriyor (8) Mesleğin kalitesini düşürür (7) Mesleğe saygısızlık (4)
Turizme Zarar Verir (17)	Turizm imajı zarar görür (10) Turistlere yeterli hizmet verilemez (4) Ülkenin tanıtımı kötü etkilenir (3)

Diğer Görüşlere Yönelik İçerik Analizi

Katılımcılara son olarak, "Diğer görüşleriniz nelerdir?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya verilen cevapların içerik analizlerinin sonuçları tabloda görülmektedir (Tablo 7). Katılımcıların dördüncü soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde, Yanlış/Haksızlık teması altında, "Yanlış bir karar", "Haksızlık", "Yanlış buluyorum", "Meslek itibarına zarar veriyor" kelimeleri/cümleleri 18 kez; Diğer Olumsuz Görüşler teması altında, "Meslek özel bir bilgi ve yetenek gerektirir", "Sistem bozuluyor", "Rehberlik mesleği korunmalı" cümleleri 17 kez; Mesleğin İtibarsızlaşması teması altında, "Meslek itibarsızlaşıyor", "Meslek kalitesini düşürüyor", "Mesleğe saygısızlık" cümleleri 15 kez; Gelecek Kaygıları teması altında, "Gelecek konusunda umutsuzum", "Meslek geleceği tehlikede", "İş bulma kaygısı" cümleleri 12 kez; Olumlu Beklentiler teması altında, "Umarım bu kararlar geri alınır", "Daha liyakatli ve adaletli bir sistem temenni ediyorum" cümleleri 3 kez geçmektedir (Tablo 7).

Tablo 7. Diğer Görüşlere Yönelik Verilen Cevapların Detaylı İçerik Analizi

Tema	Kodlar
Yanlış/Haksızlık (18)	Yanlış bir karar (9) Haksızlık (7) Yanlış buluyorum (2)
Diğer Olumsuz Görüşler (17)	Meslek özel bir bilgi ve yetenek gerektirir (12) Sistem bozuluyor (3) Rehberlik mesleği korunmalı (2)
Mesleğin İtibarsızlaşması (15)	Meslek itibarsızlaşıyor (7) Meslek kalitesini düşürüyor (4) Mesleğe saygısızlık (4)
Gelecek Kaygıları (12)	Gelecek konusunda umutsuzum (6) Meslek geleceği tehlikede (5) İş bulma kaygısı (1)
Olumlu Beklentiler (3)	Umarım bu kararlar geri alınır (2) Daha liyakatli ve adaletli bir sistem temenni ediyorum (1)

Sonuç ve Öneriler

2012 yılından beri turist rehberliği mesleğinin hakları 6236 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile korunmaktadır. Turist Rehberliği Meslek Kanununa göre turist rehberi adaylarının mesleğe kabul edilmesi için İngilizce bilmesi (YDS/e-YDS ile eşdeğerliliği olan ve uluslar arası geçerliliği olan yabancı dil sınavlarından 75 ve üzeri not alması ya da bakanlık tarafından düzenlenen yabancı dil sınavından geçerli not almak) gerekmekte idi. Yine bu kanuna göre, turist rehberi olmadan turlara çıkıldığı taktirde cezai işlem uygulanmakta ve turist rehberi olarak yalnızca turist rehberliği üzerine öğrenim görenler kabul edilmekte idi (6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu, 2024). 2024 yılında 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu hakkında bazı değişiklikler yapılması gündeme gelmiştir. Bu değişiklikler arasında müze ve ören yerleri dışında turlarda turist rehberi bulundurulma zorunluluğunun kaldırılması yer almaktadır. Kanunda yer alması planlanan bu değişiklik mesleğin zedelenmesine sebep olabilir. Bu araştırmanın amacı da turist rehberi adaylarının 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanununda yapılmış olan değişiklikler ile ilgili düşüncelerini belirlemektir. 2024 yılı kanun tasarısına göre, sanat tarihi ve arkeoloji lisans bölümlerinden mezun olmak da turist rehberi olmak için yeterli sayılmakta ve ayrıca yabancı dil sınavlarından yeterli puan almak şartının da kaldırılması planlanmaktadır (TUREB, 2024). Turist rehberliği mesleğini turist rehberliği eğitimi alan kişilere yanı sıra farklı alanlarda (sanat tarihi ve arkeoloji) eğitim almış kişilerin de icra edebilecek olması turist rehberliği öğrencilerinin boşuna okuduğunu düşünmesine sebep olmuştur. Turist rehberlerinin serzenişlerinden yola çıkılarak turist rehberliği bölümü kontenjanlarının azaltılması ya da bu bölümlerin kapatılması vb. YÖK eğitim ihtiyacının planlanması ile ilgili sorunlar meydana getirebilir. Turist rehberliği eğitimi almamış kişilerin mesleği icra etmesi, turist rehberliği mesleğin kalitesini düşürebilir.

Bu çalışmada, 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile ilgili yapılması planlanan değişikliklerin turist rehberleri tarafından nasıl algılandığı, turist rehberi adaylarına uygulanan görüşme formu ile incelenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre, turist rehberi adaylarının 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile ilgili yapılan değişiklikleri genellikle olumsuz bulduğu belirlenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre turist rehberleri adaylarının meslek kanunundaki değişikliklere yönelik endişelerinin arasında ilk sıralarda yanlış ve haksız uygulama, yeterli eğitim alamama, meslek kalitesinin düşmesi, iş imkanlarının azalması ve turizm sektörünün zedelemesi yer almaktadır. Turist rehberleri adaylarının mesleği icra etmek için yabancı dilin gerekli olması ve turist rehberlerinin ücretlerinin düşmesi ile ilgili kaygılarını da sıklıkla dile getirdikleri görülmektedir. Çok az sayıda katılımcı meslek kanunu ile ilgili yapılan değişiklikleri olumlu kabul etmiştir. Bu sonuçlara bakılarak, 2024 yılı yasa tasarısının turist rehberi adaylarının mesleği icra etmeye yönelik heveslerinin kırılmasına neden olduğu söylenebilir. Meclis Genel Kurulunda çıkarılan ören yeri ve müzeler dışında rehber bulundurma zorunluluğu maddesinin kalkması da kanunla korunan turist rehberliği mesleğinin itibarını zedeleyebilir. Bu madde turist rehberi adayları tarafından turist rehberliği mesleği için en olumsuz görülen madde olarak belirlenmiştir dolayısıyla bu maddenin de turist rehberliği öğrencilerini endişelendirdiği sonucu çıkarılabilir. Bu maddenin kaldırılmasını turist rehberleri adayları için bir kazanç olarak görüldüğü söylenebilir.

Literatür incelendiğinde turist rehberi adaylarının 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanununda yapılan değişiklikler hakkındaki algı ve düşüncelerini ele alan başka bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Geleceğin turist rehberlerinin kanundaki değişiklikler ile ilgili fikirlerini ele alması bakımından bu araştırma önemlidir. Düz (2024), meslek kanunundaki yer alan değişiklikler ile ilgili olarak turist rehberlerinin meslek kuruluşlarına yönelik algılarını

araştırmış ve bu konuda bir metafor analizi gerçekleştirmiştir. Bu konuda turist rehberlerinin TUREB ve ANRO'ya ilişkin düşüncelerini ele almıştır. Çalışmada turist rehberlerinin kanun değişikliği göz önüne alınarak TUREB'in 'pasif' olarak görüldüğü ve 'yanlış politikalar yürüttüğü' sonucuna ulaşılmıştır. Ancak çalışmaya göre kanun değişikliği sebebiyle turist rehberlerinin TUREB'e karşı memnuniyetsiz göstermedikleri belirlenmiştir. Bu araştırma ve Düz (2024)'ün çalışma sonuçları karşılaştırıldığında turist rehberi adaylarının kanun değişikliğine olumsuz bakmaları ve bu konuda kaygılı oldukları ancak turist rehberlerinin aynı şekilde kaygı gütmedikleri görülmektedir. Bununla birlikte Temizkan, Temizkan ve Tokay (2013) ve Yenipınar, Bak ve Çapar (2014)'ın turist rehberliği meslek kanunu ile ilgili yaptıkları çalışmalarda yalnızca turizm rehberliği lisans programlarından mezun olduktan sonra turizm rehberliği mesleğine adım atılmasının mesleğin imajına pozitif yönde katkı sağlayacağı savunulmuştur. Böylece turizm rehberliği mesleğinin haklarının korunmasının da söz konusu olacağı ileri sürülmüştür. Zengin, Eker ve Erkol Bayram (2017), turist rehberlerinin meslek kanununu iş garantisi olarak gördüğünü belirlemiştir. Ancak meslek yasasında yer alan değişiklikler sebebiyle bu çalışmada turist rehberi adaylarının iş garantisi konusunda kaygılı oldukları söylenebilir.

Turist rehberi adaylarının mesleğin geleceğine yönelik kaygıları göz önüne alınarak 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanununda yer alan maddelerin gözden geçirilmesi önerilmektedir. Ayrıca bu çalışmada veriler ağırlıklı olarak Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi seyahat işletmeciliği ve turist rehberliği bölümünde lisans eğitimi gören öğrencilerden toplanmıştır. Bu sebeple 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile ilgili 2024 yılı yasa tasarısında yer alan değişikliklerin turist rehberi adayları üzerindeki etkilerini incelemek isteyen diğer araştırmacıların farklı bir örneklem grubu üzerinde inceleme yapması ve sonuçların karşılaştırılması önerilmektedir.

Beyan

Makalenin tüm yazarlarının makale sürecine verdikleri katkı eşittir. Yazarların bildirmesi gereken herhangi bir çıkar çatışması yoktur. Veri toplama ile ilgili olarak bu çalışmanın yürütülebilmesi için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurul'undan 04.04.2024 tarihli 05/57 sayılı kararı ile izin alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Avcıkurt, C., Alper, B. & Geyik, S. (2009). Education and training of tourist guides in Turkey. *Management and Education Academic Journal*, 5(1), 57-63.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde miles-huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-14.
- Batman, O. (2003). Türkiye'deki profesyonel turist rehberlerinin mesleki sorunlarına yönelik bir araştırma. *Bilig*, 7(2), 117-134.
- Cruz, Z. (2008). *Principle and Ethics of Tour Guiding*. Philippines: Rex Book Store Inc.
- Çavuş, M. N. (2023). Turizm ve küresel ekonomi: Turizmin dünya ekonomisine etkileri ve ekonomik kalkınmaya katkıları. *Social Mentality and Researcher Thinkers Journal (Smart Journal)*, 9(73), 3870-3875.
- Çelik, E. (2019). *Osmanlı'nın Ecnebî Misafirleri: Seyyah-Turist, Güzergâh ve Devlet (1863-1914)* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı.

- Çimrin, H. (1995). *Turizm ve Turist Rehberliğinin ABC'si*. Akdeniz Kitabevi, Antalya.
- Çokbankir Şengül, N. & Güneş, N. (2017). Antik dönemden günümüze turist rehberliği ve rehber pirleri. Ö. Güzel, V. Altıntaş, & İ. Şahin (Ed.), *Turist Rehberliği Araştırmaları Öngörüler ve Uygulamalar* içinde, (s. 3-27). Detay Yayıncılık.
- Çokişler, N. (2023). Türkiye’de turist rehberliği mesleği: tarihsel bir bakış açısı. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 34(3), 80-108.
- Değirmencioğlu, A. Ö. (2001). Türkiye’de turizm rehberliği eğitimi üzerine bir araştırma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 12(2), 189-196.
- Demir, S. B. & M. Bütün. (2023). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşım Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni (Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing Among Five Approaches)* Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Düz, B. (2024). Türkçe rehberlik düzenlemesini içeren kanun değişikliğinin ardından turist rehberliği meslek kuruluşlarına yönelik algılar: TUREB ve ANRO hakkında bir metafor analizi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27(52), 627-649.
- Eser, S. (2018). *Meslek Olarak Turist Rehberliği*. Eser, S., Şahin, S., Çakıcı, C. (Ed.). *Turist Rehberliği* içinde (ss. 25-46). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Feifer, M. (1986). *Tourism in history: From imperial Rome to the present*. (No Title), 1-288.
- Gökovalı, Ş. (1985). Gelmiş geçmiş rehberlerin en bilgilisi en coşkulu Halikarnas Balıkcısı, *TÜRSAB Dergisi*, 37, 12-14.
- Güzel, F. (2007). *Türkiye İmajının Geliştirilmesinde Profesyonel Turist Rehberlerinin Rolü*, Yüksek lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Güzel, T., Atak, U. (2022). *Turizmde Marka Mirası*. Sezgin, M., Köseoğlu, A. (Ed.), *Turizm Sektöründe Markalaşma Analizler, Sorunlar, Çözümler* içinde (s.5-437). Eğitim Yayınevi.
- Hacıoğlu, N., Kaşlı, Şahin, S. & Tetik, N. (2008), *Türkiye’de Turizm Eğitimi*. Detay Yayıncılık, Ankara.
- İnal, B. (2018). *19. Yüzyılda İngilizce Yazılmış Seyahatnamelere Göre Anadolu’da Sosyal Kültürel ve Ekonomik Hayat*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi], Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Khattab, M., Omran, W., & Essa, T. (2018). The historical development of the tourist guidance profession. *International Journal of Heritage, Tourism and Hospitality*, 12(2), 280-293.
- Köroğlu Ö. & Güzel F. Ö. (2019). *Kavramdan Uygulamaya: Turist Rehberliği Mesleği*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Kuşlvan, S. & Çeşmeci, N. (2002). Türkiye’de turist rehberliği eğitiminin sorunları ve yeniden yapılandırılması, turizm eğitimi konferansı, Turizm Bakanlığı Turizm Eğitimi Genel Müdürlüğü, Ankara, 235-240.
- Letunovska, N., Kwilinski, A., Dzwigol, H., Lyulyov, O. & Pimonenko, T. (2021). Sustainable tourism for the green economy. *Virtual Economics*, 4(4), 33-51.
- Löschburg, W. (1998). *Seyahatin Kültür Tarihi*. Ankara: Dost Kitabevi.

- Lyulyov, O., Pimonenko, T., Stoyanets, N. & Letunovska, N. (2019). Sustainable development of agricultural sector: Democratic profile impact among developing countries. *Research in World Economy*, 10(4), 97-105.
- Merriam, S. B., & Grenier, R. S. (Eds.). (2019). *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*. John Wiley & Sons.
- Metin, O., & Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: İletişim bilimlerinde ve sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 273-294.
- Solmaz, S. A. (2019). Turizmin doğuşu: Sosyolojik bir olgu olarak turizm nasıl ortaya çıktı?. *Sciences*, 5(19), 867-882.
- Pathak, V., Jena, B., & Kalra, S. (2013). Qualitative research. *Perspectives in Clinical Research*, 4(3), 192.
- Tanrısever, C. (2019). *Turist Rehberliği Mesleğinin Tarihçesi. Kavramdan Uygulamaya: Turist Rehberliği Mesleği*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Temizkan, S.P., Temizkan, R. & Tokay, S. (2013). Turist rehberliği meslek kanunu ve turist rehberi eğitiminde yeni bir paradoks, *14.Ulusal Turizm Kongresi*, 5-8 Aralık 2013, Kayseri, 474-486.
- Yenipınar, U., Bak, E. & Çapar, G. (2014). Turist Rehberliği Meslek Kanununun, meslek örgütleri ve öğretim elemanlarının bakış açısı ile değerlendirilmesi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 86-114.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zengin, B., Eker, N., & Erkol Bayram, G. (2017). Turist rehberliği meslek kanununun profesyonel turist rehberlerince değerlendirilmesi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 142-156.
- Websiteleri
- ÇARO. (2024, Haziran). Turist Rehberliğinin Tarihçesi, <https://caro.org.tr/turist-rehberligi/rehberligin-tarihcesi>, Erişim tarihi: 02.06.2024.
- İRO. (2024, Haziran). Rehberliğin Tarihçesi, <https://www.iro.org.tr/rehberligin-tarihcesi>, Erişim tarihi: 01.06.2024.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2024, Haziran). 2023 turizmde rekor yılı oldu, <https://basin.ktb.gov.tr/TR-365098/2023-turizmde-rekor-yili-oldu.html>, Erişim tarihi: 10.06.2024.
- NERO. (2024, Haziran). <https://nero.org.tr/assets/documents/guides-guide/49392895.pdf>, Erişim tarihi: 01.06.2024.
- Resmi Gazete. (1969, Mart). Avukatlık Kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1136.pdf>, Erişim tarihi: 10.06.2024.
- Resmi Gazete. (2008, Şubat). Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/02/20080202-9.htm>, Erişim tarihi: 10.06.2024.
- Resmi Gazete. (2011, Ekim). Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliği, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/10/20111015-2.htm>, Erişim tarihi: 10.06.2024.
- Resmi Gazete. (2023, Kasım). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Eğitim-Öğretim Ve Sınav Yönetmeliği, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/11/20231101-2.htm>, Erişim tarihi: 10.06.2024.

- Resmi Gazete. (2024, Kasım). Noterlik Kanunu, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241127-5.htm>, Erişim tarihi: 10.06.2024.
- Resmi Gazete. (2024, Kasım). Turist Rehberliği Meslek Kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6326.pdf>, Erişim tarihi: 10.06.2024.
- T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (CSGB). (2024, Haziran). Türk Vatandaşlarına Hasredilen Meslekler, <https://www.csgeb.gov.tr/uigm/calisma-izni/turk-vatandaslarina-hasredilen-meslekler/>, Erişim tarihi: 09.06.2024.
- The United Nations World Tourism Organization (UNWTO). (2024, Haziran). <https://www.unwto.org/>. Erişim tarihi: 10.06.2024.
- The United Nations World Tourism Organization (UNWTO). (2025, Mart). <https://www.unwto.org/news/international-tourism-to-end-2023-close-to-90-of-pre-pandemic-levels>. Erişim tarihi: 24.03.2025.
- TUREB. (2024, Haziran). Nasıl Rehber Olunur?, <https://www.tureb.org.tr/Sayfa?id=27>, Erişim tarihi: 02.06.2024.
- Turist Rehberleri Birliği (TUREB). (2024, Haziran). Turist Rehberliği Mesleği Yönetmeliği, <https://web.archive.org/web/20130627154922/http://www.tureb.net/index.php/mevzuat/turist-rehberleri-yonetmeliği>, Erişim tarihi: 02.06.2024.
- TÜRSAB. (2024, Haziran). Dünya Turizm İstatistikleri, <https://www.tursab.org.tr/dunya-turizm-istatistikleri>, Erişim tarihi: 10.06.2024.
- TÜRSAB. (2024, Haziran). Turist Rehberliği Meslek Kanunundaki Değişiklikler, <https://www.tursab.org.tr/duyurular/turist-rehberligi-meslek-kanunundaki-degisikliklere-iliskin-onemli-duyuru>, Erişim tarihi: 09.06.2024.
- World Federation of Tourist Guide Associations (WFTGA). (2024, Haziran). The platform for professional tourist guides, <https://wftga.org/>, Erişim tarihi: 02.06.2024.

Evaluations of Tour Guide Candidates on the Amendment to the Tour Guide Profession Law No. 6326**Busenur CAN**

Çanakkale Onsekiz Mart University, Graduate School of Education, Çanakkale/Türkiye

Halil KORKMAZ

Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Tourism, Çanakkale/Türkiye

Extended Summary

Tourism is a labor-intensive, difficult sector that can make significant contributions to the economy of countries. According to the data of the Ministry of Culture and Tourism, 56 million people visited Turkey in 2023. The income of these tourists to the country's economy is 54 million dollars. The role of tourism sector employees in the development of the tourism sector is great. Tourist guides are also considered one of the lifeblood of the tourism sector.

A tourist guide is defined as 'a natural person who is accepted into the profession in accordance with the law and tourist guide profession regulation and has the right and authority to provide tourist guide services' (TUREB, 2024). The World Federation of Tourist Guides (WFTGA, 2024) defines a professional tourist guide as 'a person who guides visitors in the language of their choice and interprets the cultural and natural heritage of a region, which is normally given to a person and/or has a field-specific competence'. Tourist guiding is a profession that has been around for hundreds of years and is needed. Tourist guides have been leading tourists in migrations, visiting sacred places, introducing cultural places to locals and foreigners, and many other trips, and even risking themselves when necessary (Çimrin, 1995). Tourist guides introduce the country to foreign tourists, can help them leave foreign currency, that is, they can directly help ease the country's economy. While practicing their profession, guides are in constant dialogue with tourists, locals, and businesses, and act as ambassadors and even keys for the tourism sector (Eser, 2018). When tourists join tours with guides, they trust them and feel comfortable because the guides know the structure, roads, and places of the destination (Güzel, 2007). Thus, they can put aside time, place, or price factors and enjoy their travels. This information indicates how sacred a profession tourist guiding is. A tourism sector without tourist guides is unthinkable. Tourist guiding is considered a profession protected by law, which is difficult to train and practice. The rights of the tourist guide profession have been protected by the occupational law numbered 6326 since 2012. According to this law, the conditions for admission to the tourist guide profession included obtaining a score of 75 or more from the YDS exam, graduating from an associate, undergraduate or graduate program in tourist guide, having a tourist guide on tours for businesses, etc. (legislation numbered 6326). However, according to the 2024 draft law, unfortunately, some changes have been made to these specified articles. Among these changes, the language requirement for admission to the tourist guide profession has been removed, Turkish guidance has been accepted, and it has been decided that graduates of archaeology and art history programs will also be accepted to the tourist guide profession in addition to graduates of any tourist guide program. In addition, tourism businesses have been granted the right to conduct tours without a tourist guide, except for museums and historical sites (TUREB, 2024). The knowledge requirements of each profession are different. Expecting graduates of different fields to practice the tourist guide profession may be disappointing. As of 2024, some changes are planned to be made to the

law numbered 6326, which the tourist guide profession is affiliated with. It is thought that the changes planned to be made to the professional law according to the 2024 draft law will harm the tourist guide profession.

The purpose of this study is to comment on the changes planned to be made to the professional law of the 2024 tourist guide draft law. For this purpose, a scale consisting of four questions was applied to 102 tourist guide candidates studying at Çanakkale Onsekiz Mart University. Within the scope of the study, data was collected between March 2024 and May 2024. The interview method, which is one of the qualitative research techniques, was used in the study. Within the scope of the research, descriptive analysis, content analysis and frequency analysis methods, which are among the qualitative analysis methods, were used in the analysis of the data. In the data analysis, the researchers carried out separate codings and these codings made by the researchers were compared. The questions asked to the participants are given in the table below (Table 1).

Table 1: Questions Asked to Tourist Guide Candidates Within the Scope of the Research

Please state your thoughts (or concerns for the future, if any) on the proposed amendments to the Tour Guide Profession Law No. 6326.

- 1- What are your thoughts on art history and archaeology graduates becoming tour guides?
- 2- What are your thoughts on providing guidance in Turkish and paying up to 70% of the base fee for Turkish guidance services?
- 3- What are your thoughts on the removal of the obligation to have a guide outside of museums and archaeological sites (removed from the bill in the General Assembly)?
- 4-Write your other opinions.

A total of 10 themes were revealed by examining the participants' responses. These are 'wrong/unfair', 'not receiving sufficient education', 'decrease in the quality of the profession', 'decrease in job opportunities', '(new draft law) harming tourism', 'foreign language requirement', 'concerns about wages', 'concerns about the future', 'other negative opinions' and 'positive opinions'.

According to the results of the study, tourist guide candidates find the changes made to the Tourist Guide Profession Law No. 6326 negative. In this context, it is thought that reconsidering the changes planned to be made to Law No. 6326 will be in the interest of tourist guides. The new draft law is seen by tourist guide candidates as an unreasonable and unfair practice against tourist guides. When the literature is examined, it is seen that there is no study examining the effects of the changes planned to be made regarding the 2024 tourist guide bill on the tourist guide profession. This study is important in terms of filling the gap in the literature and shedding light on an existing problem for tourist guides.

Ek 1. Etik Kurul İzni

	T.C. ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği										
Sayı : E-84026528-050.99-2400100367 Konu : Başvuru İncelenmesi		16.04.2024									
Sayın Doç. Dr. Halil KORKMAZ											
Yürütücülüğünüzü yapmış olduğunuz 2024-YÖNP-0255 nolu projeniz ile ilgili Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu'nun almış olduğu 04.04.2024 tarih ve 05/57 sayılı kararı aşağıdadır. Bilgilerinize rica ederim.											
KARAR 57- Sorumlu yürütücülüğünü Doç. Dr. Halil KORKMAZ'ın yaptığı ve Busenur CAN'ın araştırmacı olarak yer aldığı "Turist Rehberi Adaylarının Özyeterliklerinin ve Güncel Gelişmelerin Gelecek Kaygısına Etkisi" başlıklı araştırmanın, ilgili taahhüt edilen izinlerin alınması ve Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonuna sunulması koşulu ile Etik Komisyon ilkelerine uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.											
Doç. Dr. Derya GİRGİN Kurul Başkanı											
<table border="0" style="width: 100%; font-size: small;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;"> Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. </td> <td style="text-align: right;"> Belge Takip Adresi: dogrulama.cmu.edu.tr </td> </tr> <tr> <td style="width: 33%;"> Belge Doğrulama Kodu: FF1H737U </td> <td style="width: 33%;"> Adres: Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi Çanakkale </td> <td style="width: 33%;"> Bilgi için : Emine Atay Fon Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu Memur (0 286) 2180018 - 1040 </td> </tr> <tr> <td> Teléfono No: (0 286) 2180018 e-Posta: ozkan@b071.kan.tr Kay Adresi: www.cmu.edu.tr </td> <td> Faks No: İnternet Adresi: https://www.cmu.edu.tr </td> <td> Teléfono No: Direkt Hat: </td> </tr> </table>			Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.		Belge Takip Adresi: dogrulama.cmu.edu.tr	Belge Doğrulama Kodu: FF1H737U	Adres: Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi Çanakkale	Bilgi için : Emine Atay Fon Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu Memur (0 286) 2180018 - 1040	Teléfono No: (0 286) 2180018 e-Posta: ozkan@b071.kan.tr Kay Adresi: www.cmu.edu.tr	Faks No: İnternet Adresi: https://www.cmu.edu.tr	Teléfono No: Direkt Hat:
Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.		Belge Takip Adresi: dogrulama.cmu.edu.tr									
Belge Doğrulama Kodu: FF1H737U	Adres: Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi Çanakkale	Bilgi için : Emine Atay Fon Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulu Memur (0 286) 2180018 - 1040									
Teléfono No: (0 286) 2180018 e-Posta: ozkan@b071.kan.tr Kay Adresi: www.cmu.edu.tr	Faks No: İnternet Adresi: https://www.cmu.edu.tr	Teléfono No: Direkt Hat:									
1/1											